

Onder een minder goed gesternte ?

Ruim anderhalf jaar geleden, onderweg naar het laatste toernooi wat ik voor die periode zou spelen, maakten ik en mijn reisgenoten zich vrolijk over de Aziatische reizigers op Schiphol, die in groten getale met mondkapjes getooid door de brede hallen schuifelden. Toen wisten we nog niet dat we binnen enkele weken zelf met allerlei beperkingen te maken zouden krijgen, waar we zoveel tijd later nog steeds niet vanaf zijn.

Een gepland toernooi rond de Paasdagen 2020, in **Fagernes**, Noorwegen, moest ik op het laatste moment afzeggen omdat de KLM de vluchten naar diverse bestemmingen annuleerde. De organisator moest het hele evenement vervolgens doorschuiven naar de herfstvakantie van 2020, omdat buitenlandse spelers door het strikte Noorse beleid eigenlijk helemaal niet meer werden toegelaten. Dus opnieuw proberen, maar een maand voor de tweede kans werd Noorwegen voor Nederlandse toeristen gesloten. Spoedig zouden echter bijna alle Europese nationaliteiten volgen zodat alleen Letten nog konden komen, plus een paar al in Noorwegen wonende schakers van niet Noorse oorsprong, en een Israëliër die het niet erg vond 10 dagen in quarantaine door te brengen voor aanvang van het toernooi. Waarhij hij overigens ook thuis dat proces weer moest ondergaan want die Noren beletten wel iedereen de toegang, zelf hadden ze hun zaakjes allerminst op orde.

Fagernes, en het speelhotel

Pasen 2021 in Fagernes werd het weer niet, en uiteindelijk is het in de herfstvakantie van 2021 alsnog doorgegaan – dit keer zonder beperkingen, maar heb ik zo lang gewacht tot er geen fatsoenlijke vluchten meer waren. De moeite die ik had mijn tickets van het jaar tevoren gerestitueerd te krijgen – ondanks het feit dat het de KLM was die annuleerde en niet ik – weerhield me van snelle beslissingen.

Maar goed, ongetwijfeld zou het **OIBM** (open kampioenschap van Beieren) in de eerste week van november na een gedwongen pauze dit jaar plaatsvinden en ik begreep dat men streefde naar minimale beperkingen. Als brildrager wil je liever niet met zo'n akelig mondkapje op lopen wat niet alleen snel benauwd wordt, maar de brillenglazen doen aanslaan zodat je binnen de minuut letterlijk geen hand voor ogen meer ziet. In de nazomer verschenen de gegevens van het OIBM in Gmund (zeer nabij de oude toernooi plaats Bad Wiessee) op internet, hetgeen ik drie dagen nadien in de gaten kreeg. En helaas, dat was drie dagen te laat ! Niet alleen waren degenen die het jaar tevoren tevergeefs hadden ingeschreven, tevoren geïnformeerd, ook waren er kennelijk veel opletende schakers want binnen vier uur na plaatsing van de gegevens waren niet alleen de 350(!) deelnemers plaatsen vergeven, maar hadden zich ook al 100 spelers teveel aangemeld zodat met spoed werd besloten de aanmeldingsmodule uit te zetten. Van die 100 spelers werden er 50 op een reservelijst gezet, en 2 1/2 dag later mocht ik dus constateren dat er geen plaats meer was.

De toernooienlijst was in de tweede helft van 2021 veel beter gevuld dan vorig jaar, dus maakte ik mij geen zorgen. Bij nadere inspectie bleken vooral de toernooien in Spanje, Italië en Frankrijk te moeten worden gespeeld onder voor mij barbaarse omstandigheden. In Italië waar het toernooi te

Arco in 2020 nog doorging met de beperking dat een plexiglas scherm tussen de spelers werd geplaatst, werd daar nu mondkapjes plicht aan toegevoegd. Kennelijk maakte het ook helemaal niet of je gevaccineerd, getest of wat dan ook bent, en alle beloftes van de Europese politici – laat je nu maar vaccineren dan krijg je alle vrijheden terug – werden uiteraard niet nagekomen. Uiteraard, want de huidige generatie van politici neemt het niet zo nauw met de waarheid. Kijk naar onze premier, die nadat hij tien jaar lang de ene leugen met de andere dempte, bij een motie van afkeuring bij zijn zoveelste uitglijder de brutaliteit had om te beweren dat hij nooit zou liegen omdat zijn ouders hem zo niet hebben opgevoed. Ik vond het een gemiste kans voor open doel voor de altijd militante Geert Wilders, die met “*voorzitter, mag ik constateren dat het hen niet gelukt is*” ongetwijfeld raak had geschoten.

Andere toernooien, met acceptabele spelomstandigheden liepen ruim tevoren zo snel vol dat ik daar gewoon niet meer tussen kwam.

Afijn van toernooischaak leek ook in 2021 weinig te komen, tenminste niet onder redelijke omstandigheden. Maar omdat ik de moed voor deelname in Gmund nog niet helemaal had opgegeven waagde ik een mail richting hoofdorganisator, die ik nog ken van de Duitse bondscompetitie een jaar of twintig geleden. Met de vriendelijke vraag of het zinvol was mij nog voor de reservelijst aan te melden. Het aantal spelers op de reservelijst was namelijk niet gepubliceerd, en de wijsheid dat er een over-intekening van 100 spelers was waarvan er 50 op die lijst kwamen kreeg ik nu in het antwoord op mijn schrijven te horen. De boodschap was dat de kans ongeveer nul was dus dat het weinig zinvol was.

Ondertussen had ik me wel verzoend met een toernooi-loos 2021 tot ik drie weken voor aanvang van het **OIBM** een mail ontving van de hoofdorganisator, dat er een plaats was vrijgekomen in het toernooi en of ik alsnog zou willen meedoen. Hoe kan dat nu weer vraag je jezelf dan af. Maar de reden was heel eenvoudig. Toen bekend werd dat het Grand Swiss toernooi op het eiland Man niet zou doorgaan, heeft hoofdorganisator Sebastian Siebrecht zijn kans gegrepen en een aanzienlijk aantal potentiële deelnemers benaderd, zodat hij relatief gemakkelijk aan een minimum aantal titelhouders kwam wat de organisatie als doelstelling voor ogen had. Vervolgens bleek echter dat Riga het stokje zou overnemen, en de spelers hadden in de meerderheid wel bedongen dat in geval van doorgaan van de Grand Swiss, zij zonder problemen zouden kunnen terug switchen. En dat gebeurde dus, maar er waren nog meer tegenvallers. Een aantal Russische, Oekraïense en oost Europese grootmeesters en meesters bleken problemen te hebben vanwege het 3G toegangsbeleid tot Duitsland: gevaccineerd, genezen of getest. In hun geval stond het Spoetnik vaccin niet op de lijst van geaccepteerde vaccins. En zodoende werd het hen erg moeilijk gemaakt en werd een nog groter gat geslagen in het arsenaal aan deelnemende titelhouders. Dat was de reden dat ik van het ene op het andere moment ineens voorrang kreeg op de reguliere reservelijst, hier was een aanvulling gewenst. En ik mag dan op schaakgebied oud en versleten zijn maar een IM titel mag ik voeren!

Gmund, Gut Kaltenbrunn, de speellocatie

Binnen een halve dag was één en ander geregeld, inclusief reis en het hotel waar ik al zo vaak ben verbleven in Bad Wiessee, bij ruim een dozijn eerdere bezoeken aan dit toernooi vanaf 2002. Het probleem wat ik daarbij aantrof heb ik gebagatelliseerd, want het was veel belangrijker om eindelijk weer eens zo'n tripje te kunnen maken en een echt toernooi te spelen. Maar zowel de Deutsche Bahn als de Nederlandse Spoorwegen hadden precies in die periode een hele serie onderhoudswerkzaamheden aan het spoor gepland, op mijn traject. Op de heenreis zou ik voer Utrecht (!) naar Düsseldorf moeten reizen, dat was het snelste, en ook op de terugreis waren er allerlei problemen voorzien.

Het liet me koud, want ik wilde spelen. Maar ik moet eerlijk zeggen dat ik er wel aan terugdacht toen ik een dag voor vertrek een mail kreeg van **Hotel Askania in Bad Wiessee**. Mijn kamer was geannuleerd, want twee personeelsleden hadden positief getest op Corona en het hele hotel ging tien dagen dicht. Toen twijfelde ik voor het eerst of het toernooi niet onder een heel slecht gesternte stond voor mij, kleine en grote problemen om reis en deelname zo bezwaarlijk mogelijk te maken. Spoedig won mijn nuchtere inborst de overhand, en met hulp van de organisator wist ik zowaar nog een hotelkamer te vinden, al lukte dat in eerste instantie niet via de toeristeninformatie noch Booking.com. Letterlijk op het allerlaatste moment ging het avontuur dus alsnog door.

De heenreis deed me ernstig twijfelen aan mijn besluit de voorgaande dag om het toernooi door te zetten. Ik had door de afmelding van mijn hotel ongetwijfeld de reiskosten van mijn annuleringsverzekering kunnen terugkrijgen en moet toegeven daar heel even aan gedacht te hebben. De speling die ik in het reisschema richting Utrecht had genomen was hard nodig, zo kwam ik met mijn internationale ticket bij een gedwongen overstap in Boxtel niet door het poortje naar het perron en liep vertraging op. Maar uiteindelijk was ik na enige hachelijke momenten tot mijn vreugde toch nog precies op tijd in München, waar alleen een kleine 50 kilometer met de boemel restte. Daar gebeurde alles wat je niet kunt gebruiken, kapot spoor, defecte trein en als klap op de vuurpijl nog een defecte trein voor ons die niet zo snel kon worden weggesleept. Sinds de privatisering van de Deutsche Bahn heeft men de toverwoorden “er is vervangend busvervoer” van de NS overgenomen, en evenals bij de NS in geval van onverwachte problemen, komt het zelden voor dat er dan ook bussen komen. In elk geval stonden er een paar uur lang een paar honderd man in de kou op het stationsplein van het dorpje Holzkirchen te wachten op bussen die niet kwamen. Het was ondertussen vrijdagavond geworden, dus taxis waren ook niet te krijgen vanwege de spits. Toen de vertraging met uren was opgelopen en ik mij afvroeg of ik die dag nog wel zou aankomen op de plaats van bestemming, draaide een taxi het plein op. Een keurige zakenvrouw greep meteen in, claimde de taxi en riep over het plein of er mensen een taxi wilden delen naar.. Bad Wiessee. Ik ben nog nooit zo snel geweest, notabene met volledige bepakking, en een minuut later reden we met vier passagiers richting Bad Wiessee, wat een ritje is van een minuut of twintig. 's Avonds nog met een paar bevriende schakers gaan eten (een Limburgse schaker had het traject Aachen-München ruimschoots sneller afgelegd dan de 50 km München Bad Wiessee) en niet al te laat naar bed. Het eten viel verkeerd, en die nacht was er grote geluidsoverlast aan de binnenplaats waar mijn kamer aan grensde. Zodat ik nu overtuigd was dat ik gewoon had moeten thuisblijven. Wee degene die de duidelijke signalen negeert !

De Bayerische Oberland Bahn

De volgende dag werd ik gesterkt in mijn voorgevoelens, want de eerste ronde was ik ingedeeld tegen een jonge speler met een lage rating, die is achtergebleven door de Coronaperiode. Maar die een week of twee geleden al wel was aangetreden in een meesternorm toernooi. Een gevaarlijke tegenstander dus, maar wel één waar geen pepernoot aan te verdienen was. Mijn pessimisme bleek ongegrond. Die middag speelde ik goed en snel, en de tegenstander was volstrekt kansloos. Het was mijn beste partij van het hele toernooi zoals later zou blijken.

Het was niet tekenend voor mijn spel dit toernooi, want dat was zo nodig nog wisselvalliger en foutgevoeliger dan voor de Corona periode. De concentratie langer dan een uur of drie vasthouden bleek in diverse gevallen een te grote opgave. Ondanks alles zou ik nog op schema zijn gebleven als ik in de zesde ronde niet in totaal gewonnen stelling pardoes mat had toegelaten. Een vol punt door het putje en dit toernooi zou het niet meer worden. Ook de volgende ronden waren niet vrij van bedrijfsongevallen en na 9 ronden had ik **5 1/2 punt** bijeengescoord met een **gedeeld 43e plaats**. Dat lijkt niet erg ver van mijn startplek verwijderd, dat was 40e, maar de gemiddelde tegenstand was niet erg hoog en zodoende was het driekwart punt te weinig om aan mijn al gehavende rating te voldoen.

Als vakantie was het overigens een geslaagde anderhalve week, want na die eerste avond was het eten goed, en het weer zat ook zeker niet tegen. Drie dagen van rond de 20 graden, slecht twee kille regendagen, en resterend door en zonnig weer, wel wat aan de frisse kant maar ideaal voor wandelingen langs het meer of in de bergen.

In de marge van het schaaktoernooi speelden verder wat merkwaardigheden, uiteraard te associëren met het Corona gebeuren, die me hebben doen afvragen wie er nu helemaal gek is geworden.

Het eerste schot voor de boeg werd gegeven op de eerste toernooidag, een zaterdag. De avond tevoren bleek de **Landeskreis Miesbach** (een soort district) de beslissing te hebben genomen dat alle mondkapjes met ingang van maandag verboden zouden zijn en alleen de FFP2 medische maskers nog zouden worden toegestaan. Fijn als die nergens te krijgen zijn en er zowel op zondag als maandag (feestdag) geen winkels open zijn. Zonder kom je de bus niet in, maar ook wordt je de toegang tot het speelgebouw ontzegd. Gelukkig bestond de organisatie uit meedenkers, want zij hebben een voorraad ingeslagen zodat de schakers in elk geval geholpen waren. Ik nam de laatste exemplaren uit de plaatselijke apotheek mee.

FFP2 masker

Met deze gekkigheid was het nog niet gedaan, de ambtenaren in Miesbach bleken nog meer noten op hun zang te hebben. Na 7 gespeelde ronden, waarbij een aantal deelnemers zich iedere dag lieten testen (in de speellocatie was ook een testpunt gevestigd) werd besloten dat met directe ingang G2 zou gelden. Voor het schaaktoernooi betekende dat, dat van het ene op het andere moment spelers met een testresultaat rechteloos werden. Zij moesten per direct uit het toernooi worden gezet.

Het ging hier voornamelijk om (heel) jonge mensen, waarvan er twee om de hoofdprijzen vochten. De organisatie deed wederom zijn best, heeft voor twee dagen dispensatie gevraagd voor mensen die al 7 (!) keer zijn getest maar de ambtenaren waren onverbiddelijk. Vijftig man uit het toernooi gegooid en daarmee het laatste restje sfeer vernietigd. Ja, vooral kleine ambtenaren zijn grote potentaten !

Laten we vooropstellen dat ondergetekende, maar ongetwijfeld ook veel andere schakers, niet blij worden van het beleid rondom Corona beperkingen, zeker bij hoge vaccinatiegraad. Maar wat ik nu in Bayern heb gezien gaat alle perken te buiten, twee Spaanse toeristes met een kind in rolstoel eten tijdens hun vakantie in een Italiaans restaurant want hun papieren zijn in orde.

Beide dames gevaccineerd, het kind aantoonbaar genezen. Bij een volgend bezoek een paar dagen later, was ik getuige van het feit dat ze uit het restaurant werden gezet. Want de Landeskreis Miesbach had ondertussen besloten dat de status van genezen Corona patient zou worden teruggebracht naar 6 maanden, en dat kind was een paar weken langer gelezen genezen verklaard. Ik zou nog uren kunnen doorgaan over de volstrekt krankzinnige manier waarop op dit moment in sommige Duitse staten wordt gereageerd – en ik heb altijd gedacht dat onze Oosterburen hun zaakjes goed voor elkaar hebben – maar het wordt tijd voor **schaaktechnische bespiegelingen**.

Welling,G (2282) - Esswein,K (2067)

24e OIBM Tegernsee Gmund (6), 04.11.2021

In een nogal eenzijdige partij is de heer Esswein volkomen overspeeld, maar heb ik nagelaten de partij wat sneller uit te maken. Desalniettemin staat wit volkomen gewonnen, en lijkt in het vervolg strak naar de winst te spelen.

33.♖b1! ♜e7 34.♙a6 ♜xg5 35.♙c4 ♘f6 36.a6 ♘g4 37.♞f3 ♞h4 38.♞g3??

Wit twijfelde tussen twee zetten, en totaal winnend was de andere variant

38.♞h3 ♜d1+ 39.♙f1! (39.♞xd1 ♞xd1+ 40.♙f1 ♞d8 41.g3 is beter voor wit maar wint niet zo makkelijk) 39...♞xh3 40.♖b7+ ♙h6 41.gxh3 en zwart kan alleen maar opgeven.

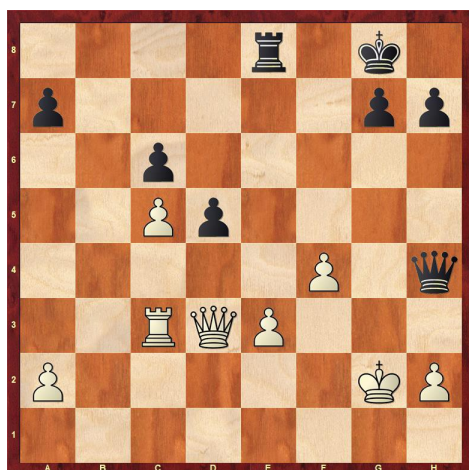
In plaats daarvan doet wit door alle goede geesten verlaten de zet die mat toelaat.

38...♜d1+ 39.♞xd1 ♞xd1+ 40.♙f1 ♞h1+!

40...♞xg3 41.fxg3 ♘e3 42.♙f2 was de enige variant waar ik naar gekeken had; 40...♞d8 wint ook, daarom was de dame naar g3 een rampzalige blunder.

0–1

Dit soort ongevallen in het vierde uur kunnen een toernooi breken. Maar ze tonen vooral de zwakke plek van de wat oudere speler, namelijk de afnemende concentratie zodra een partij lang duurt.

Mooser,N (1961) - Welling,G (2282)

24e OIBM Tegernsee Gmund (7), 05.11.2021

Ook hier een relatief overtuigende partij en in de diagramstelling staat zwart gewonnen. Hij moet alleen zijn zware stukken nog coördineren tegen wits koning

28...♖e6??

Een enorme blunder, want zwart was 28...♖g4+ 29.♔f2 ♖e6! dan wel 29...♖h3 30.♔g1 ♖e6 31.♖e2 ♖f5 van plan en beide voortzettingen lijken te winnen.

29.♖f5

Ineens dekt wit niet alleen wat kritieke velden zodat zijn koning niet meer mat gaat, maar brengt ook zwarts koning in gevaar. De winst is verprutst.

29...♖f6

29...♖g6+ 30.♔f3 ♖xh2 31.♖c8+ leidt tot remise

30.♖c8+ ♔f7 31.♖d7+ ♔g8

31...♔g6 wilde ik eerst spelen maar zag nu pas 32.e4! bijv. 32...♖xf4 33.♖g3+ ♔h5 34.♖h3+ ♖h4 35.♖xh4+ ♔xh4 36.exd5 cxd5 37.♖xg7, zulke levensgevaarlijke dingen doe je natuurlijk niet als je hoogstens remise maakt...

32.♖c8+ ♔f7

32...♖f8

33.♖d7+

33.♖a3, hoewel allerm minst duidelijk

33...♔g8 34.♖e8+ ♖f8 35.♖e6+

35.♖xc6 ♖g4+ 36.♔f2 ♖d1

35...♔h8 36.♖xc6 ♖g4+ 37.♔f2 d4 38.exd4 ♖xf4+ 39.♖f3 ♖xh2+

39...♖xd4+ 40.♔g2 ♖g4+ 41.♔f2 ♖b8 42.♖b7 ♖h4+ 43.♔g2 ♖g5+ 44.♔h3 ♖h5+ 45.♔g3 ♖d8 46.♖e7 ondanks wits geëxponeerde koning is er niets wat ook maar in de richting komt van een winstkans

40.♔e3 ♖g1+ 41.♔e2 ♖g2+ 42.♔e3 ♖g1+ 43.♔e2 ♖g2+

43...♖b8 44.♖b3

44.♔e3 ♖g1+ 45.♔e2

½-½

De tegenstanders zullen in Sinterklaas stemming zijn geweest gezien de verrassende geschenken die in deze partijen tot de schoorsteen tot hen kwamen. De laatste ronde, toen ik na een vreselijke blunder kort na de opening op een catastrofe leek aan te stevenen, mocht ik me gelukkig ook een keer verblijden als de ontvangende partij.

Schmid,B (2069) - Welling,G (2282) [D10]

24e OIBM Tegernsee Gmund (9), 07.11.2021

Zwarts eerste gedachte na de blunder een paar zetten geleden was de partij achter me te laten.

En bijvoorbeeld met een copieuze late lunch de negatieve gedachten te verdrijven. Maar heb ik al niet genoeg geschenken uitgedeeld? Wordt het niet eens tijd dat een tegenstander moet werken voor zijn punten in plaats van dat ze worden overgedragen? Toen moest ik denken aan een mooi hoofdstuk dat de Britse FM Steve Giddins schreef in ons gezamenlijke boek **“The Lasker method to improve in chess”** over het verdedigen van hopeloze stellingen. Dat kwam schematisch weergegeven neer op het volgende

1. Verdedig tegen iedere directe dreiging
2. Probeer te verhinderen dat de tegenstander voortgang boekt
3. Ben alert op kansen op het moment dat de frustratie gaat meespelen omdat de tegenstander geen vorderingen maakt.

Er volgde :

26...♙f8 27.♗e5 ♘d6 28.♗d7

28.♗d3 is rustig en verstandig

28...♞c7 29.♗c5 ♙xc5

29...♙xh2+ 30.♗h1 ♙f4 31.♗xb7 ♞xb7 32.♙xd5 cxd5 33.♞xb4 leek me kansloos

30.♙xd5?

Materialisme waar je op hoopt, beter gewoon de kwaliteit teruggeven met 30.♙xc5 ♗c3 31.♞xb4 met winstkansen. Nu staat wit nauwelijks nog beter en begon ik me voor het eerst optimistisch te voelen, ook speelde ik na kwaliteitsverlies eerder in de partij snel.

30...♙d6 31.♞bc1 ♙xh2+ 32.♗h1 ♙f4 33.♞c2 ♞d7!?

33...♞e7! ziet er al goed uit, bijv 34.♙xc6 ♙xc6 35.♞xc6 ♞h4+ 36.♞h3 ♞xf2, wit moet op remise spelen met 37.♞f3 ♞h4+

34.♞f3??

Denkt af te wikkelen naar een goed eindspel maar overziet iets. Beter is 34.♙f3.. en wit staat misschien nog wat beter hoewel de stelling zich mijns inziens binnen de remisemarge bevindt.

34...♞xd5 35.♞xd5

35.♞xf4 ♞h5+ wint maar liefst twee toren. Ik moet toegeven dat ik in de vooruitberekening bij de 33e zet in eerste instantie 35...c5 36.f3 c4 had gezien, en zwarts pionnen lopen door maar ondertussen was het tot me doorgedrongen dat het nog veel erger is voor wit.

35...cxd5 36.♞a1 ♙a6 37.♞c5 ♙c4 38.a5 b3 39.a6 b2 40.♞b1 ♞xa6

Een totaal onverdiende overwinning, en Hans Ree heeft gelijk, dat zijn de partijen die het beste voelen, zeker in het beeld van de voorgeschiedenis.

0-1

Gerard Welling

20211110